

ARMÁDA SPÁSY
MEZINÁRODNÍ ETICKÉ STANOVISKO

MODERNÍ OTROCTVÍ A OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

VYJÁDRĚNÍ STANOVISKA

Armáda spásy je zcela odevzdána boji proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi. Moderní otroctví je zastřešujícím pojmem, který zahrnuje obchodování s lidmi za účelem sexu, práce nebo získání orgánů, vykořisťovatelské pracovní postupy, dětskou pracovní sílu, a předčasné a nucené sňatky. Zahrnuje nejen jednotlivce, ale také sociální a ekonomické systémy.

Armáda spásy věří v biblické principy přirozené a rovné hodnoty všech lidí a v povinnost starat se o své bližní. Vykořisťování lidských bytostí zcizuje a dehumanizuje obchodované osoby, odměňuje nelidskost obchodníků s lidmi a oslabuje morální, sociální a ekonomickou strukturu společnosti. Armáda spásy se staví proti zneužívání moci vůči jiným lidským bytostem, které je vlastní modernímu otroctví a obchodování s lidmi.

Řešení problému moderního otroctví a obchodování s lidmi musí být zaměřeno jak na nabídku, tak na poptávku. Armáda spásy je odhodlána dosáhnout spravedlnosti spoluprací se všemi zúčastněnými stranami. Obnova vykořisťovaných a traumatizovaných osob může být dlouhý a složitý proces. Zásadní význam má uznání jejich přirozené důstojnosti a obnovení možnosti volby a kontroly nad vlastním životem.

Je třeba zastavit moderní otroctví a obchodování s lidmi. Každý má odpovědnost, jednotlivci i instituce, zasadit se o osvobození těch, kteří se stali oběťmi otroctví a obchodování s lidmi. Je třeba zavést právní a společenské mechanismy k zastavení otroctví a obchodování s lidmi a pohnat k odpovědnosti ty, kdo se na nich podílejí.

Proměna a uzdravení srdcí a myslí všech, kteří jsou zapojeni do moderního otroctví a obchodování s lidmi, je nezbytná a možná.

POZADÍ A SOUVISLOSTI

Moderní otroctví a obchodování s lidmi zahrnuje ty, kdo vytvářejí poptávku po obchodovaných osobách, a ty, kdo vytvářejí poptávku po zboží, které se vyrábí a prodává za nátlakových podmínek. Zahrnuje také obchodníky s lidmi a ty, kteří jsou pověřeni ochranou komunit (vláda, soudnictví, orgány činné v trestním řízení, banky).

Moderní otroctví a obchodování s lidmi má mnoho podob. Často chybí dostatečně komplexní definice.

Prohlášení OSN známé jako Palermský protokol definuje obchodování s lidmi takto:

„Obchodováním s lidmi” se rozumí nábor, přeprava, transfer, ukrývání nebo přijímání osob za účelem vykořisťování prostřednictvím hrozby násilím nebo použitím síly nebo jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, lsti, zneužití moci nebo bezbranného postavení. Ale také poskytování či přijímání plateb nebo výhod s cílem získat souhlas osoby, která má kontrolu nad jinou osobou. Vykořisťování zahrnuje minimálně vykořisťování jiných osob provozující prostituci nebo jiné formy sexuálního vykořisťování, nucené práce nebo služby, otroctví nebo praktiky podobné otroctví, nevolnictví nebo odnětí orgánů¹.

¹ Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi (www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/ProtocolonTrafficking.pdf)

² 2ILO Forced Labour Convention 1930 (No. 29), Article 2 (www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/genericdocument/wcms_346435.pdf)

Mezinárodní organizace práce, agentura Organizace spojených národů, definuje nucené práce jako „veškerou práci nebo službu, která je od osoby vymáhána pod pohrůžkou trestu, a na kterou se tato osoba nenabídla dobrovolně“.²

Pojem „moderní otroctví“ je zastřešujícím pojmem pokrývajícím mnoho nedefinovaných postupů. Obecně se jedná o obchodování s lidmi za účelem sexu, práce nebo získání orgánů, nucené práce, práci, kterou je splácen dluh, zděděné otroctví, domácí otroctví, dětská práce, předčasné (dětské) a nucené sňatky.³ Tento seznam není vyčerpávající a další formy moderního otroctví a obchodování s lidmi zahrnují: odebrání kojenců a dětí za účelem prodeje k adopci, uvěznění lidí v náboženských rituálních rolích a také ty, kteří jsou uneseni pro náboženské obřady zahrnující formy lidských obětí. Je obtížné zjistit spolehlivé údaje, protože většina moderního otroctví a obchodování s lidmi je skryta. Podle nejlepších odhadů jsou však tímto způsobem vykořisťovány miliony lidí na celém světě.⁴ Lidé, kteří jsou oběťmi moderního otroctví a obchodování s lidmi, jsou často ve společnosti mezi nejzranitelnějšími. Zahrnuje všechny věkové kategorie, pohlaví, etnické skupiny a vyznání. Mezi nejzranitelnější skupiny patří uprchlíci a migranti, menšinové skupiny, ženy, děti a lidé zažívající extrémní chudobu.

³ Anti-Slavery International (www.antislavery.org/slavery-today/modern-slavery)

⁴ Globální odhady novodobého otroctví v roce 2017: (www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_575479.pdf).

Techniky, které obchodníci s lidmi používají, a formy, v nichž se vykořisťování projevuje, jsou různé, ale společné pro všechny je vykořisťování některých lidí jinými lidmi.

Každá forma moderního otroctví a obchodování s lidmi má vlastnosti specifické pro tu formu, které je třeba porozumět, pokud by měla být řešena.

- Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování se vyskytuje po celém světě. Většinu obchodovaných za účelem sexu tvoří ženy a dívky. Nesmíme však zapomínat na chlapce, muže a transsexuály. Často zůstávají skrytí, nechtějí mluvit o své hanbě a ponížení, ale stejně potřebují pomoc. Vykořisťování se neomezuje pouze na prostituci, ale zahrnuje pornografii a sexuální turistiku. Rozvoj internetu a kybernetických technologií vytvořil nové příležitosti pro vykořisťování. Boj proti němu vyžaduje mezinárodní spolupráci v oblasti soudních a donucovacích opatření.
- Moderní otroctví zahrnuje vykořisťování lidí v pracovní situaci. Muži, ženy a děti jsou nuceni pracovat za nepříjemných a někdy nebezpečných podmínek, často s nedostatečným platem a neschopností opustit toto zaměstnání. Domácí otroctví je zvláštní druh pracovního vykořisťování zahrnující lidi, většinou ženy, kteří jsou donuceni sloužit v domácnosti. Nemohou opustit svého zaměstnavatele, a jsou často fyzicky a sexuálně zneužíváni a finančně vykořisťováni. V některých místech nemají žádnou právní ochranu. Dluhové a dědičné otroctví jsou praktiky, které se v některých kulturách

stále vyskytují. Oba postupy mají povahu vykořisťování a dlužník je bezmocný při usilování o spravedlivé zacházení. Podpora správných pracovních postupů a prevence zneužívání a vykořisťování na trhu práce je klíčovým prvkem pro zrušení moderního otroctví a obchodování s lidmi.

- Dětská práce, sexuální vykořisťování dětí, obchodování s dětmi a dětské manželství jsou všechno formy zneužívání dětí, které jsou zahrnuty v pojmu moderní otroctví. Všechny mají negativní dopad na zdraví, vzdělání a pohodu dítěte. Nucené manželství v jakémkoli věku zahrnuje jak pracovní, tak sexuální vykořisťování manžela/ky, který/á není schopen situaci opustit.
- Obchodování za účelem odběru částí těla za jakýmkoli účelem – transplantace, oběť nebo použití v náboženském rituálu – je násilné zneužití osoby. Dokonce i když osoba souhlasila s prodejem orgánu, nedává tím informovaný souhlas, protože nejsou vysvětleny důsledky postupu. Byly případy, kdy bezohlední lidé brali základní orgány (například obě ledviny a nechávají dárce zemřít) nebo dokonce za účelem získání orgánů spáchají vraždu.

Pachatel vykořisťování může pocházet z podobného prostředí jako jeho oběť a ztráta příjmu v případě, že přestane vykořisťovat, může vést k vážným potížím pro jeho rodinu. Pokud není zajištěno alternativní ekonomické zabezpečení, cyklus vykořisťování bude pokračovat.

DŮVODY PRO STANOVISKO ARMÁDY SPÁSY

Lidstvo je stvořeno k Božímu obrazu (Genesis 1,26).

Všichni lidé jsou pro Boha cenní a v Božím stvoření mají zvláštní místo (Žalm 8,5). Bible nicméně popisuje děsivé skutečnosti, které jsou nyní stejně skutečné, jako když bylo psáno Písmo:

Žalm 10 popisuje podlost toho, kdo se zmocňuje ostatních. „Číhá v úkrytu, číhá na poníženého, aby se ho zmocnil, zmocnil se ho, do sítě ho vtáhl. Plíží se a krčí a bezbranní upadají do jeho spárů. Říkává si v srdci: „Bůh vše zapomíná, skryl svou tvář, nikdy nic neuvidí.“

Izajáš 42,22: „Lid je však oloupený a popleněný, jinoši všichni spoutáni, vsazení do vězení. Stali se loupežnou kořistí a není, kdo by vysvobodil, jsou vydáni v plen a není, kdo by řekl: „Vrať to.“

Jóel 4,3: „A o můj lid losovali. Dávali chlapce za nevěstku a děvče prodávali za víno – a pili.“

Bible důrazně upozorňuje na nespravedlnost. Nikdo by neměl být vykořisťován nebo poškozován. Křesťanské přesvědčení zní, že současný porušený a hříšný stav světa není posledním slovem. Bůh, který stvořil lidi, nechce, aby byl někdo ztracen.

Ježíš přišel na svět, aby každý mohl mít život a měl ho v hojnosti (Jan 10,10). Řekl: „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ (Lukáš 4,18-19). Když to Ježíš řekl, citoval Izajáše 61,1-2. Dál, v Izajášovi 61, jsou tato slova, „Neboť já Hospodin miluji právo, při zápalné oběti nenávidím vydírání“ (v. 8). Micheáš 6,8 klade otázku „Co od tebe Hospodin žádá?“ a odpovídá: „jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ Bližního máme milovat tak, jak milujeme sami sebe (Matouš 22,39; Leviticus 19,18).

Křesťané jsou proto vyzýváni, aby usilovali o odstranění všech forem otroctví a obchodování s lidmi.

PRAKTICKÉ KROKY

Od svého založení se Armáda spásy snaží omezit celosvětový fenomén zneužívání jednotlivců nebo skupin lidí ostatními.

S rostoucím povědomím o problematice moderního otroctví a obchodování s lidmi zintenzivnila Armáda spásy své úsilí v boji proti tomuto zlu po celém světě a na některých místech dokonce převzala vedoucí úlohu.

Armáda spásy pokračuje v boji prostřednictvím svých jednotlivých členů, sborů a organizačních jednotek. Vyvinula mezinárodní strategii pro zvýšení efektivity této práce. Toto je postaveno na návrhu potřebných reakcí uvedených v Palermském protokolu, ale zahrnuje dva prvky specifické pro církve.

Reakce zahrnují jednu nebo více z následujících:

- **Modlitba** – Pro Armádu spásy je modlitba nezbytnou praxí v boji proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi. Modlitba dává lidem možnost, jak získat Boží perspektivu a vedení ve složitých situacích. Modlitba nás udržuje ve vztahu s Bohem a posiluje naši práci.
- **Zapojení** – Místní církve je zdrojem v boji proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi a slouží v některých izolovaných komunitách, kam jiná pomoc nedosáhne. Ačkoli je pro práci s oběťmi a osobami, které toto zneužívání a vykořisťování prožily, zapotřebí odpovídajícího školení,

každá církev může ve svých komunitách zvyšovat povědomí o přítomnosti tohoto zneužívání a vykořisťování a poskytovat místo láskyplného přijetí těm, kteří jsou na cestě k obnově. Armáda spásy bude i nadále budovat kapacitu a poskytovat zdroje pro své členy, sbory a střediska, aby se mohli zapojit.

- **Prevence** – Nemůžeme bojovat proti tomu, co nedokážeme rozpoznat. Zvyšování povědomí o moderním otroctví a obchodování s lidmi je zásadním prvkem prevence. Prevence zahrnuje také řešení faktorů, které činí lidi zranitelnými, a faktorů, které vytvářejí poptávku po vykořisťované pracovní síle nebo po sexuálním vykořisťování. To může zahrnovat vytváření příjmů, sponzorství dětí, práci s pachateli, podporu spravedlivého obchodu a mnoho dalších aktivit.
- **Ochrana** – Armáda spásy má celostní pohled na zdraví a snaží se pomáhat těm, kteří přežili, získat zpět své fyzické, duševní, emocionální, sociální a duchovní zdraví. Oběti potřebují ochranu v místech vykořisťování a přeživší potřebují ochranu a pomoc během rehabilitace. To může zahrnovat ohlašování nebezpečných pracovních praktik a prosazování změn. Zabezpečení pro osoby, které obchodování přestály, může zahrnovat zajištění způsobu odchodu pro oběti, přemístění na bezpečné místo a poskytnutí bezpečného útočiště a příležitosti k obnově pro osoby, které obchodování přestály, a to jak krátkodobě, tak dlouhodobě.

- **Stíhání** – Armáda spásy často úzce spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a soudními orgány. Například tím, že poskytuje školení, přijímá doporučení a přijímá oběti. Existují také místa, kde Armáda spásy pracuje s pachateli trestných činů nebo jejich rodinami.
- **Politická opatření** – Armáda spásy vyzývá všechny zákonodárce a tvůrce právních předpisů, aby vytvořili a zavedli mechanismy boje proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi a zajistili spravedlnost pro všechny zúčastněné. Armáda spásy chce v tomto ohledu spolupracovat s vládou, firmami a společenskými organizacemi.

Obchodování s lidmi vzkvétá, protože existuje poptávka po službách, které jsou obchodované nebo vykořisťované osoby nuceny poskytovat. Armáda spásy proto organizuje vzdělávací a osvětové aktivity, aby ti, kteří používají produkty nebo služby poskytované obchodovanými nebo vykořisťovanými lidmi, byli konfrontováni s lidským utrpením a nespravedlností, které vznikají jejich stálým používáním těchto služeb nebo produktů. Armáda spásy bude i nadále sledovat naše zaměstnanecké a nákupní praktiky a práci, aby zajistila, že neobsahují žádné vykořisťování.

- **Partnerství** – Armáda spásy si je vědoma toho, že existuje řada renomovaných organizací, které se na místní i celosvětové úrovni zabývají eliminací obchodování s lidmi. Rozsah vykořisťování je takový, že jej nemůže řešit pouze jedna agentura. Podporujeme spolupráci a vytváření sítí (networking) s těmito agenturami, abychom dosáhli odstranění moderního otroctví a obchodování s lidmi a poskytli komplexní služby těm, kteří byli vykořisťováni, na jejich cestě k obnově.

Schváleno generálem, květen 2020.

Přesvědčení vyjádřená v tomto mezinárodním etickém stanovisku představují oficiální stanovisko Armády spásy k dané problematice a nesmí být žádným způsobem upravována nebo přizpůsobována bez výslovného písemného souhlasu Mezinárodního ústředí.